

ناقدی صدیق

مجموعه در بوته نقد - کتاب سیزدهم

• نویسنده: عباس سلیمی ثمین

انتشارات ایران

www.ketab.ir

سرشناسه: سلیمی نمین، عباس، ۱۳۳۳ -

عنوان قراردادی: ناگفته‌ها؛ خاطرات شهید حاج مهدی عراقی (پاریس - پائیز) ۱۳۵۷ - ۱۹۷۸، شرح عنوان و نام پدیدآور: ناقدی صدیق/ عباس سلیمی نمین؛ ویراستار طیبه صالحی تجربی - مشخصات نشر: تهران: دفتر مطالعات و تدوین تاریخ ایران، ۱۴۰۲.

مشخصات ظاهری: ۱۴۴ ص.

فروست: مجموعه در بوته نقد؛ کتاب سیزدهم.

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتاب حاضر نقدی بر کتاب «ناگفته‌ها؛ خاطرات شهید حاج مهدی عراقی (پاریس - پائیز) ۱۳۵۷ -

۱۹۷۸» به کوشش محمود مقدسی، مسعود دهشور، حمیدرضا شیرازی است.

یادداشت: چاپ قبلی: موسسه خانه کتاب و ادبیات ایران: دفتر مطالعات و تدوین تاریخ ایران، ۱۴۰۱.

یادداشت: نمایه.

موضوع: عراقی، مهدی، ۱۳۰۹ - ۱۳۵۸.

موضوع: ایران -- تاریخ -- انقلاب اسلامی، ۱۳۵۷ -- نقد و تفسیر

Iran -- History -- Islamic Revolution, 1979 -- Criticism and interpretation

ایران -- تاریخ -- پهلوی، ۱۳۴۰ - ۱۳۵۷ -- نقد و تفسیر

Iran -- History -- Pahlavi, 1941 - 1978 -- Criticism and interpretation

شناسه افزوده: مقدسی، محمود. ناگفته‌ها؛ خاطرات شهید حاج مهدی عراقی (پاریس - پائیز) ۱۳۵۷ - ۱۹۷۸

شناسه افزوده: دهشور، مسعود. ناگفته‌ها؛ خاطرات شهید حاج مهدی عراقی (پاریس - پائیز) ۱۳۵۷ - ۱۹۷۸

شناسه افزوده: شیرازی، حمیدرضا. ناگفته‌ها؛ خاطرات شهید حاج مهدی عراقی (پاریس - پائیز) ۱۳۵۷ - ۱۹۷۸

شناسه افزوده: دفتر مطالعات و تدوین تاریخ ایران

رده بندی کنگره: DSR1568

رده بندی دهخدا: ۹۵۵/۰۸۳

شماره ثبت: ۹۳۸۵۹۴۷ ملی

مهدی عراقی صدیق

مجموعه کتاب سیزدهم

نویسنده: عباس سلیمی نمین

ویراستار: طیبه صالحی تجربی

کتاب آرای: دنیا حق بشنو

جواب اول: پاییز ۱۴۰۲ • تیراز: ۵۰۰ نسخه

لیتوگرافی و چاپخانه: مؤسسه فرهنگی - مطبوعاتی ایران

قیمت: ۹۵،۰۰۰ تومان • تعداد صفحات: ۱۴۴

شابک: ۹۷۸-۶۴۲-۹۰۱۳۱-۶-۸

• آدرس: تهران، خیابان جنت‌آباد جنوبی.

• چهار باغ شرقی، ۱۶ متری اول شمالی، کوچه

ریاحی غربی پلاک ۵۵ واحد یک

• کد پستی ۱۴۷۳۸۳۶۱۸ • تلفن: ۴۴۶۱۷۶۱۵

• همه حقوق برای نشر دفتر مطالعات و تدوین تاریخ ایران محفوظ است.

انتشارات ایران

۹	دیباچه
۱۱	زندگینامه و سنیندویش

بخش اول | بررسی

۱۵	اول صد داوطلب شریکی جرم
۲۵	دوم تصمیم شاه به الغای رسمیت مذهبی
۳۵	سوم رزم آرا؛ مسجد شاه و مجلس را روی سر کلاه و قابلیت ...
۴۷	چهارم تحریف شخصیت خلیل طهماسبی در میتینگ فاشیستی روی
۵۹	پنجم مظفر بقایی معاصی کبیره انجام نمی دهد یا حسین مکی؟!
۶۵	ششم عوض شدن تفنگ ذوالقدر با یک تفنگ بادی
۷۳	هفتم امام؛ مسلمانی بدون تشکیلات ارزشی ندارد
۸۵	هشتم ۱۵ خرداد و سیر تحول طیب
۹۵	نهم مأموریت تهیه مذاکرات مجلسین در مورد کاپیتولاسیون
۱۰۳	دهم شاخه نظامی و اعدام منصور
۱۰۷	یازدهم کیک جشن ۶ حکم اعدام
۱۱۱	دوازدهم بازگشت نماز عشق و اشک مأموران

بخش دوم | نقد و نظر

۱۱۹	نقد و نظر دفتر مطالعات و تدوین تاریخ ایران
۱۴۱	فهرست اعلام

میزان بهره‌مندی آیه‌گران از تاریخ و تجربه‌اندوزی از فراز و فرودهای سیاسی اجتماعی این مرز و بوم را به یادگیری با صداقت تاریخ‌سازان در واگویی دقیق قوت‌ها و ضعف‌ها دارد؛ زیرا این رویکرد شخصیت‌های دخیل در رخدادهای مهم تاریخی، دیگران را از حقیقت دور می‌آورد. آن نزدیک می‌سازد. در این میان از آن‌جا که انگیزه بخش اعظم روایتگران وادی سرنوشت‌ساز، حفاظت از مصالح شخصی و نه پاسداری از حقیقت است این ویژگی غالب، نزدیکی به واقعیت‌ها را بسیار دشوار می‌سازد و ملت را ناخواسته در چرخه تکرار تجربه‌ها قرار می‌دهد. باید اذعان داشت خوشبختانه کتاب «ناگفته‌ها» از نوادر آثار در حوزه تاریخ به‌شمار می‌آید که در آن راوی با صداقتی کم‌نظیر در مقام بیان قوت‌ها و ضعف‌های گروه «فداییان اسلام» برآمده است. شهید محمد مهدی ابراهیم عراقی از عناصر برجسته گروهی به حساب می‌آید که در جریان مبارزات دهه‌های ۲۰ و ۳۰ ملت ایران در برابر سلطه بیگانه نقش تعیین‌کننده‌ای داشت. به‌طور قطع در این وادی خطیر، فداییان اسلام دارای قوت‌ها و ضعف‌هایی بوده‌اند که آگاهی از آن‌ها از

زبان فردی که سال‌ها عضو مؤثر مرکزیت این سازمان بوده بسیار دلنشین است. برخلاف کسانی که بعد از گذشت سال‌ها از خاموشی افتخارآمیز عراقی، از سر دشمنی یا دوستی، سراسر رخدادها را ضعیف یا قوت جلوه می‌دهند، روایتگری این شخصیت صدیق خدمات و خطاهای فداییان اسلام را به صورتی مستند در معرض قضاوت آیندگان قرار می‌دهد. نانوشته پیدا است که نادیده‌انگاران و نفی‌کنندگان نقش نیروهای مذهبی در دو دهه یاد شده بیشترین استناد را به نقاط ضعف بیان شده در کتاب «ناگفته‌ها» دارند. از آن جمله است نویسنده کتاب «نیروهای مذهبی بر بستر حرکت نهضت ملی» که بسیار غیرمنصفانه تلاش دارد نقش اساسی دو رکن از سه رکن نهضت ملی شدن صنعت نفت یعنی آیت‌الله کاشانی و فداییان اسلام را ملوک سازد. هرچند روایتگری منصفانه شهید عراقی از یک سو موجب شده تا برخی فرصت طلبانه از اذعان به ضعف‌ها سود جویند و از دیگر سو وارثان امروزین فداییان اسلام این اثر ارزشمند را نادیده بگیرند. به تجدید چاپ آن مبادرت نورزند، اما هیچ‌یک از این برخوردهای افراطی و تفریطی از ارزش برخورد صادقانه عراقی با مردم نخواهد کاست؛ زیرا به ندرت می‌توان فردی را یافت که در خاطره‌گویی، از خود و جریان سیاسی وابسته به آن انتقاد کند؛ این چنین اثری را می‌توان بسیار درس‌آموز برای علاقه‌مندان به تاریخ و تاریخ‌پژوهان دانست و الگویی برای راویان تاریخ که آن‌چه درخشنده‌گی می‌بخشد جز روراستی با مردم نیست. یاد چنین فرزند خلف ملت گرامی و راهش پررهرو باد!

● مدیر دفتر مطالعات و تدوین تاریخ ایران

● عباس سلیمی‌نمین

● اسفند ۱۴۰۱